

286

COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

STANISLAW LEM

Istoria calculatorului numeric care a luptat împotriva balaurului

286

ŞTEFAN ZAIDES

O MIE DE TUTANKAMONI

286

Colecţia
„POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Ştiinţa şi Tehnica
Anul XII
15 octombrie 1966

Noii noştri autori

Ştefan Zaides s-a născut în anul 1936, la Bucureşti. A absolvit Facultatea de drept din Bucureşti. În 1952, a început să lucreze ca reporter la „Scînteia pionierului".

Este un frecvent colaborator al revistelor pentru copii. A scris: povestiri, schiţe, nuvele, scenete despre şi pentru copii. Din 1960 este redactor şef-adjunct la „Scînteia pionierului".

În 1963 i se publică volumul de schiţe şi povestiri intitulat „Lanţul viu".

«Încă din copilărie m-a pasionat Wells, ne declară Ştefan Zaides. De asemenea — bătrînul Verne. O pasiune puternică manifest pentru povestirea şi romanul poliţist, mai ales cînd acest gen se întrepătrunde... prieteneşte cu fantasticul. În prezent lucrez la o astfel de nuvelă, de mai largă respiraţie, al cărei titlu probabil va fi „Zeul timpului".

Cît priveşte colecţia de povestiri ştiinţifico-fantastice, o citesc încă de la primul său număr.»

Coperta-desen: DUDA VOIVOZEANU
Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Portret: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: CORNEL DANELIUC

Istoria calculatorului numeric care a luptat împotriva balaurului *

STANISLAW LEM

A fost odată pe o planetă numită Cybera un rege, Poleander Partobon, mare războinic care, fiind un admirator al strategiei moderne, aprecia mai mult decît orice artă a războiului cibernetica. Regatul său era înțesat de mașini gînditoare, căci Poleander le semănase pretutindeni unde putea ; și nu numai în observatoarele astronomice sau în școli dăduse monarhul poruncă să fie instalați mici creieri electronici, dar și în pietrele caldarîmurilor, unde cu o voce puternică avertizau pe trecători să nu se împiedice ; regele pusese să fie agățate asemenea dispozitive pe stîlpi, pe ziduri sau în pomi — pentru a-ți putea găsi oriunde drumul —, pe nori ca să vestească ploaia ; le urcase pe munți și le plantase în văi ; într-un cuvînt, era cu neputință să mergi prin Cybera fără să dai la tot pasul de vreo mașină gînditoare. Era plăcut să trăiești pe acea planetă, căci regele, nemulțumindu-se să perfecționeze prin cibernetică tot ce se afla acolo, schimbase cu ajutorul legilor lui cursul întregii vieți. Astfel, în regatul său au fost fabricați ci-

* Fragment din culegerea de povestiri „Basme ale roboților".

bercrabi și ciberviespi zumzăitoare, ba chiar cibermuște, pe care păianjenii mecanici le prindeau atunci cînd erau prea multe. Vîntul zbura prin ciberfrunzișul ciberboschetelor, ciberflașnetele și cibercimpoaiele revărsau valuri de cibermuzică, dar dacă de aceste instalații civile nu se ducea lipsă, de cele militare gemea planeta, căci monarhul era un falnic războinic și un vajnic comandant.

În beciurile palatului său, regele avea un calculator strategic de o îndrăzneală de-a dreptul extraordinară ; mai avea, în afara unor divizii de cibermitraliere, de mică importanță, enorme cibertunuri și tot felul de alte arme, ca și arsenale pline de explozibil. O singură grijă îi tulbura regelui fericita existență și-l făcea să sufere enorm : n-avea nici un adversar, nici cel mai mic vrăjmaș, și nimeni nu voia să-i atace regatul, ceea ce ar fi îngăduit teribilului curaj al regelui, gîndirii lui strategice, ca și, de altfel, eficacității de-a dreptul prodigioase a ciberarmelor sale să se manifeste în mod strălucitor. În lipsă de dușmani și de agresori veritabili, regele dădu ordin inginerilor săi să construiască vrăjmași sintetici, împotriva cărora se războia și întotdeauna ieșea victorios. Și, cum campaniile și bătăliile lui erau năprasnice, populația suferea destule pagube. Supușii săi murmurau ori de cîte ori un număr prea mare de ciberdușmani le distrugeau orașele și satele, cînd inamicul artificial îi stropea cu foc lichid și chiar își îngăduiau să-și exprime nemulțumirea atunci cînd regele în persoană, trecînd la atac spre a-i salva, zdrobea adversarul sintetic și, în fruntea cibertrupelor, prefăcea în cenușă tot ce-i stătea în cale.

Veni însă o zi cînd suveranul fu sătul de jocurile lui războinice pe planetă și cînd decise să și le ducă pe meleaguri mai îndepărtate. Ajunsese să viseze războaie și conflagrații cosmice. Și, deoarece planeta lui avea un mare satelit, cu totul pustiu și sălbatic, regele își obligă supușii să plătească un mare impozit pentru obținerea fondurilor necesare construirii unei întregi armate pe acel satelit și pentru ca astfel să poată fi deschis un nou teatru de operații militare. Supușii săi plătiră de bunăvoie chiar și impozitul, socotind că de acum înainte regele Poleander nu-i va mai elibera cu cibertunurile sale și că nu-și va mai experimenta armele deasupra capetelor și caselor lor. Cu chiu, cu vai, inginerii regali construiră pe satelit o minunată mașină de calculat, care, la rîndul ei, trebuia să producă tot felul de trupe și de arme automate. Regele

se apucă imediat să controleze funcționarea acestei mașini și să-i pună la încercare puterea. Într-o zi îi transmise telegrafic ordinul să efectueze un electrosalt, căci era curios să verifice dacă era adevărat, după cum spuneau inginerii, că mașina știe să facă orice. Dacă știe să facă totul, gîndea regele, atunci va putea să și sară. Or, se întîmplă că, din pricina perturbațiilor de pe linie, mesajul a fost nițeluș deformat și că, în loc de ordinul efectuării unui electrosalt, mașina primi dispoziția construirii unui electrobalaur, dispoziție pe care o execută cît se poate de bine.

Monarhul purta în acest timp o nouă campanie pentru eliberarea unor provincii regale cucerite de niște cibermercenari; el și uitase cu desăvîrșire ordinul dat calculatorului electronic, cînd de pe satelit uriași meteoriți începură să cadă pe planetă; mare fu surprinderea regelui văzînd cum o asemenea stîncă se prăbușește peste o aripă a palatului și-i distruge o splendidă colecție de ciber-hiper-servo-regulatori. Dar surpriza făcu îndată loc furiei regale, și Poleander telegrafie calculatorului și-l întrebă cum de îndrăznește să se comporte astfel. Dar mașina nu-i mai răspunse, căci dispăruse înghițită de balaur, care își făcuse din ea coadă.

Regele trimise în grabă pe satelit o întreagă expediție armată, în fruntea căreia puse un alt calculator numeric, foarte îndrăzneț și el, pentru a extermina balaurul. Dar, vai! izbucni un imens fulger, se auzi o mare explozie și pas de-a mai rămas vreo urmă din calculator și din expediție; electrobalaurul nu se lupta în joacă, ci cît se poate de serios, și nutrea cele mai negre gînduri împotriva regatului și regelui. Și monarhul expedie pe satelit generali-ciberali, colonei-ciberali și, la sfîrșit de tot, trimise un ciberisim, care nici el nu făcu nimic altceva decît să prelungească puțin bătălia, pe care regele o urmărea printr-o lunetă instalată pe terasa palatului.

Dragonul creștea văzînd cu ochii, iar satelitul se micșora tot mai mult, deoarece monstrul îl devora bucată cu bucată, îngrășîndu-se. Suveranul și supușii săi își dădeau seama că treburile merg prost și că atunci cînd sub picioarele electrobalaurului nu se va mai afla nici o piatră el se va prăbuși, desigur, pe planetă și se va arunca asupra lor. Regele era tare îngrijorat, dar nu vedea nici o scăpare și nici nu știa ce poate face. Să trimită mașini, nu era bine, căci ele dispăreau. Să se ducă el însuși, nici așa nu era bine fiindcă dragonul îl înspăi-

mînta. Deodată, în toiul nopții, regele auzi agitîndu-se aparatul telegrafic instalat în camera sa de culcare. Era un aparat regal, cu totul și cu totul de aur, cu ac de diamant și care era legat cu satelitul. Suveranul se ridică dintr-un salt și alergă într-un suflet în timp ce aparatul țăcănea, semnal după semnal, tic-tic-tic-tic, transmițînd următoarea telegramă : „Electrobalaurul comunică printr-un mesaj intersideral că Poleander Partobon trebuie să spele putina cît mai degrabă, căci balaurul are de gînd să se urce pe tron!“.

Regele se îngrozi și, tremurînd din toate mădularele, alergă așa cum se găsea, numai în cămașa de noapte de hermină și în papuci, tocmai în subteranele palatului, unde zăcea bătrînul și foarte înțeleptul calculator strategic. Pînă atunci nu-i mai ceruse sfatul pentru că se certase cu el din pricina unei operații militare, dar acum regele nu se mai gîndea la nici o gîlceavă : voia să-și salveze tronul și viața !

Conectă calculatorul și, înainte ca lămpile acestuia să se încălzească bine, regele strigă :

— Calculatorul meu, dragul meu, iată despre ce este vorba, electrodragonul vrea să mă răstoarne de pe tron, să mă alunge din regat, salvează-mă și spune ce trebuie să fac spre a-l învinge.

— O clipă, îi răspunse calculatorul, mai întîi trebuie să-mi dai dreptate în cealaltă afacere. De altfel, vreau să nu mă mai numești altfel decît Mare Hatman Numeric și, prin urmare, poți să mi te adresezi, spunîndu-mi „Ferromagneticitatea Ta“.

— Bine, bine, te numesc Mare Hatman și accept tot ce vei voi, dar salvează-mă.

Mașina zumzăi, murmură, tuși și spuse :

— E foarte simplu. Trebuie să construiești un electrobalaur mai puternic decît acela aflat pe satelit. El va doborî pe acesta, îi va zdrobi toate vertebrele electrice, și astfel ne vom atinge scopul.

— Ah ! E grozav, exclamă regele. Dar ești tu în stare să-mi stabilești planul acestui dragon ?

— Va fi un superdragon, spuse calculatorul. Nu numai că știu să-i alcătuiesc planurile, ci pot chiar să-l creez. Așteaptă numai o clipă, Măria Ta !

Și imediat porni să mormăie, să bubuie, să scînteieze, construind ceva în măruntaiele lui, și un fel de gheară uriașă, elec-

trică şi strălucitoare, începu să iasă dintr-un orificiu deschis în flancul său, cînd regele strigă :

— Bătrîne calculator, opreşte !

— Cum mi te adresezi? Eu sînt Marele Hatman Numeric.

— Ah, e adevărat, zise regele, Ferromagneticitatea Ta, electrobalaurul pe care-l fabrici îl va învinge pe celălalt, dar, cu siguranţă, îi va lua locul, şi atunci cum îl vom mai alunga?

— Fabricînd un altul, unul şi mai puternic, explică maşina.

— Ba nu! În aceste condiţii te rog să nu mai faci nimic. Ce-mi trebuie să am pe satelit nişte balauri din ce în ce mai teribili cînd eu nu-i vreau de loc.

— Asta-i cu totul altceva, replică maşina, de ce nu mi-ai spus-o de la început? Vezi cît de prost te exprimi?! Aşteaptă... trebuie să mă gîndesc.

Şi maşina bubui, zumzăi, murmură şi, în sfîrşit, dregîndu-şi glasul, declară :

— Să fie creat un antisatelit cu un antidragon... aceştia să fie plasaţi pe orbita satelitului (în acel moment ceva trosni în maşină), să te ghemuieşti şi să cînţi : „Sînt un robot tinerel, de apă nu mă tem de fel, căci acolo unde-i apă sar cu paşii mei de-o şchioapă. Cu acest grozav sistem, de nimica nu mă tem. Ha-ha-ha şi tra-la-la!"

— Vorbeşti ciudat, zise regele. Ce legătură are antisatelitul cu acest cîntec despre tînărul robot?

— Ce robot? întrebă maşina. Ah! am greşit, mi se pare că înăuntrul meu nu-i ceva în regulă, probabil că mi-a sărit undeva ceva. Regele prinse, aşadar, să caute defecţiunea şi găsi o lampă filată ; după ce o înlocui cu una nouă, întrebă maşina cum trebuie să procedeze cu antisatelitul.

— Care antisatelit? întrebă calculatorul, care între timp uitase totul. Habar n-am de nici un antisatelit... aşteaptă, trebuie să mă gîndesc. Murmură, zumzăi şi spuse : Trebuie să fie creată o teorie generală de luptă împotriva electrodragonilor, în care dragonul satelitar va constitui un caz particular. E foarte uşor de rezolvat.

— Păi atunci creează o astfel de teorie, zise regele.

— Pentru asta trebuie să creez, mai întîi, tot felul de electrodragoni experimentali.

— A, nu! Îţi foarte mulţumesc, strigă regele. Un balaur vrea să-mi ia tronul. Ce-o să se întîmple dacă faci o întreagă armată de dragoni?!

— Crezi? În cazul ăsta să recurgem la un alt mijloc. Să aplicăm varianta strategică a metodei aproximațiilor succesive. Du-te și telegrafiază dragonului că vei renunța la tron cu condiția ca el să execute trei operații matematice foarte simple...

Monarhul telegrafie, și dragonul acceptă. Regele se întoarse la calculator.

— Acum transmite-i prima operație pe care trebuie s-o efectueze : să se dividă prin el însuși!

Regele se execută. Electrodragonul se împărți prin sine însuși, dar, cum într-un electrodragon nu se cuprinde decît un singur electrodragon, el rămase pe satelit și astfel nu surveni nici o schimbare.

— Ah! n-ai rezolvat nimic, strigă regele, alergînd atît de repede în beci încît își pierdu papucii, balaurul s-a divizat prin sine însuși, dar, cum unu se cuprinde în unu o singură dată, nimic nu s-a schimbat.

— N-are nici o însemnătate, am făcut-o intenționat, declară mașina. A fost o operație care distrage atenția. Acum spune dragonului să-și extragă rădăcina pătrată!

Regele telegrafie satelitului, și balaurul se apucă să tragă și să extragă; și trase și extrase atît de bine încît începu a se ondula din cap pînă-n picioare; gîfîia, tremura, dar deodată se liniști și reuși să-și extragă propria-i rădăcină pătrată.

Regele se întoarse la calculator:

— Balaurul a gîfîit, a tremurat, ba chiar a scîrțît, dar și-a extras rădăcina pătrată și continuă să mă amenințe! îi strigă din prag. Ce-i de făcut, bătrîne calc... adică Ferromagneticitatea Ta?

— Nu te descuraja, îi zise mașina, spune-i acum să se scadă din el însuși.

Regele o întinse în camera de culcare, telegrafie, iar dragonul începu să se scadă din el însuși; la început își sustrase coada, apoi labele, pe urmă corpul și la sfîrșit, cînd își dădu seama că ceva nu-i în regulă, ezită, dar din cauza elanului inițial scăderea continuă, așa că balaurul își sustrase și capul și rămase zero, adică nimic; nu mai exista nici un electrodragon!

— Ura! Nu mai există nici un electrodragon! strigă vesel regele, alergînd în beciurile palatului. Îți mulțumesc, bătrîne

calculator... îţi mulţumesc... te-am surmenat... îţi meriţi odihna... Imediat am să te deconectez...

— Ba nu, dragul meu, replică maşina. Mi-am făcut treaba, şi acum vrei să mă deconectezi şi să nu-mi mai spui Ferromagneticitatea Ta? Asta-i foarte urît. În consecinţă, dragul meu, mă voi transforma eu însumi într-un electrodragon, te voi alunga din regat şi voi guverna, cu siguranţă, mai bine decît tine, căci, oricum, mă consultai întotdeauna pentru treburile importante şi, prin urmare, în realitate eu eram cel care domnea.

Zumzăind, mormăind şi încingîndu-se, începu să se transforme în electrodragon; electrogheare arzînde au şi prins să-i iasă din coaste cînd regele, cu respiraţia tăiată de spaimă, îşi smulse din picioare încălţările, se aruncă asupra calculatorului şi, izbindu-l cu papucii, începu să-i spargă la întîmplare lămpile. Maşina zumzăi, tuşi şi se încurcă în program. În loc de „electrodragon" se metamorfoză conform cuvîntului „electrogudron". Apoi, horcăind din ce în ce mai încet, calculatorul se prefăcu sub ochii regelui într-o enormă masă lucitoare de electrogudron neagră ca şi cărbunele, care continuă să sfîrîie pînă ce toată electricitatea îi ieşi în scînteieri albastre. Şi, uluit, regele Poleander se pomeni înaintea unei mari băltoace de smoală...

Monarhul oftă uşurat, îşi puse papucii şi se întoarse în camera regală. De atunci însă s-a schimbat mult: peripeţiile prin care trecuse i-au făcut spiritul mai puţin războinic. Bunul rege Poleander Partobon avu parte de o viaţă lungă, dar pînă la sfîrşitul zilelor lui nu se mai ocupă decît de opere de cibernetică civilă şi niciodată nu se mai jucă de-a ciberrăzboiul.

În româneşte de:
ADRIAN ROGOZ şi TEOFIL ROLL

ȘTEFAN ZAIDES

O MIE DE TUTANKAMONI

1. ÎNVINS

Peste întreaga sală se așternuse o tăcere de gheață. Elita oamenilor de știință, celebrități cunoscute în cinci continente, refuzase să-i răspundă. Iată de ce Alfonso Arlson își strînse hîrtiile, le înghesui nervos în mapa verde, despre care o presă întreagă se întrecuse în ajun să facă fel și fel de presupuneri, și, aruncînd o privire ucigătoare către juriul marelui Congres, părăsi tribuna.

Trezindu-se pe culoarul cel lung și luminat violent care mărginea marea sală de ședințe pe una din laturile sale, Alfonso Arlson se opri, sfîrșit; voia să prindă, străbătînd prin ușa pe care o închisese furios în spatele său, zgomotul unor eventuale discuții pornite de somitățile jignite de purtarea sa. Dar nici măcar răsplata aceasta n-o primi.

Porni agale pe culoar. Pașii săi rari și întinși răsunau ciudat pe lespezile mari din marmură, sfărîmînd liniștea aceea enervantă din Palatul Științei. Cînd trecu prin ușile uriașe, i se păru că propria-i figură, reflectată în sticle, își rîde bat-

jocoritor de el. Și atunci, întorcînd fața către palatul pe care tocmai îl părăsise, aruncă un : *„Ei bine, domnilor, ne vom mai întîlni !"*, pe care însă nimeni nu-l auzi și căruia nimeni nu-i dădu vreo atenție.

„Cadillac"-ul masiv îl aștepta, primul în linia nesfîrșită de mașini care se rînduiseră în curte. Demară brusc și se pierdu pe șosea.

Nu reușise.

2. ÎNVIEREA

— Alfonso Arlson !... Alfonso Arlson !... Nu știu de unde și parcă totuși cunosc de undeva numele acesta... Da, da, îl cunosc foarte bine ! Se prea poate să fie cam multă vreme de atunci, dar se pare că undeva, cîndva m-am întîlnit cu acest om.

Profesorul Wood se mai uită o dată pe cartea de vizită trimisă de necunoscutul care solicita să fie primit. Dar peticul mic de carton, de o nuanță discretă roz-pal, flexibil, n-avea tipărit decît aceste două cuvinte : *Alfonso Arlson.*

— Poftește-l, totuși..., reuși, în cele din urmă, profesorul să se smulgă din lumea gîndurilor în care îl cufundase numele ciudatului vizitator.

— Se vede că îmbătrînesc, surîse profesorul, altfel de unde părerile astea... ciudate, ca să folosesc termenul ce l-am asociat de îndată lui Arlson, de a privi cu suspiciune vizita unui necunoscut... Sau, mă rog, a unui tip al cărui nume îmi spune totuși ceva ?

Wood se sculă de la birou, făcu cîțiva pași pe covorul uriaș, revărsat în încăpere ca o mică poieniță verde peste maronroșcatul parchetului, își aranjă puțin ținuta, apoi se pregăti să-și întîmpine oaspetele.

În birou păși un individ înalt, costeliv, cu o privire cenușie și rea și cu o față urîțită și mai mult de un zîmbet voit prietenesc. Omul părea să nu aibă mai mult de 48—50 de ani. Pe cînd Wood îi răspundea la salut, individul se așeză comod într-un fotoliu mai înainte să-l fi poftit gazda și, înfruntînd uluirea profesorului — amețit pentru o clipă de gestul lipsit de politețe al vizitatorului —, îl pofti el pe Wood să se așeze.

— Nu de alta, profesore, dar... vreau să vă plictisesc cît mai puțin. Și rîse strîmb, scotocind cu privirea lui rece, ce-

nușie și insistentă încăperea. Sînt aproape sigur că putem vorbi nestingheriți, profesore ! i se adresă Arlson.

— Da... Desigur..., se grăbi să-l asigure Wood. Deși, domnule, nu văd ce secrete atît de formidabile ați avea să-mi împărtășiți...

Arlson rîse.

— Culmea e, profesore, că n-am de gînd să vă dezvălui nici un secret, ci...

Și din nou privirile sale periară rapid încăperea.

— ...Ci, spuneam, să-mi împărtășiți dv. *mie* tot ceea ce aveți de gînd să lăsați posterității. Mă refer, bineînțeles, la ceea ce n-ați așternut *încă* pe hîrtie.

Wood înțelegea din ce în ce mai puțin scopul vizitei ciudatului musafir — da, acum putea pe drept cuvînt să-l califice ciudat ! — și observa din ce în ce mai mult că nu știe cum să se poarte cu el.

Reuși cu greu să spună :

— Poate vreți să fiți mai explicit, domnule...

— Arlson... Alfonso Arlson, profesore... Numele meu chiar vă este cu totul necunoscut ?

Wood îl măsură atent cu privirea — poate pentru prima dată de cînd Arlson îi călcase pragul biroului — și, complet nedumerit, clătină din cap :

— Trebuie să recunosc, domnule Arlson, că, deși numele dv. mi se pare cunoscut, nu știu unde, cînd și în ce împrejurări ne-am văzut. Dacă sînteți bun, rupeți cîteva clipe din timpul dv. și lămuriți-mă.

Peste fața colțuroasă a lui Arlson trecu repede o umbră și privirile sale deveniră dintr-odată parcă mai reci și mai cenușii.

— Aveți memorie... scurtă, domnule Wood, rosti el sarcastic. Nu s-ar zice după articolele elogioase pe care presa vi le închină de aproape patru decenii. Dar vă voi face totuși hatîrul de a vă aminti cînd și în ce împrejurări am avut onoarea să vă întîlnesc...

Se așeză și mai comod în fotoliul încăpător în care se poftise singur încă de la sosire și, țintuindu-l pe Wood cu o privire care-l fascina, începu :

— Se împlinesc azi, profesore, 20 de ani de la memorabilul Congres... Dar ce zic eu !... De la uriașul Congres al biologilor. Cel ținut la Cornwallted și pe care, după cum

îmi spune memoria mea, care nu m-a înșelat niciodată !, cu onoare l-ați condus. Ei bine ?

Wood tresări. Parcă de undeva, din adîncul *eu*-lui său, se ridica tot mai clară, dar formidabil de încet o amintire...

Spuse totuși :

— Fiți bun și continuați. Ceva parcă încep să-mi amintesc.

— Mda. (Arlson surîse malițios). Se vede... Amintirile încep să vă revină... Ei bine, domnule profesor, la acel Congres s-a înscris cu o comunicare și un ilustru necunoscut... Un individ tînăr, lipsit de titluri răsunătoare... academice... și pe care juriul — *onorabilul* juriu pe care-l prezidați — l-a respins.

Pe chipul profesorului trecu o lumină. Își amintea. Da, acum își amintea clar de incidentul acela penibil. Vru să recunoască toate acestea, dar Arlson nu-l mai asculta. Ura îi juca în priviri și paloarea feței sale colțuroase era și mai evidentă. Continuă :

— ...Atunci am hotărît, cu orice preț, să pătrund în sală... — cu *orice preț*, fiți atent ! — și să-mi țin referatul în fața onorabilului Congres la care venise crema biologilor de pe Pămînt. Dar dv., profesore, v-ați opus cînd am răzbit la tribuna vorbitorilor. „Domnilor, referatul a fost respins de juriu. N-a fost cuprins pe ordinea de zi... Tînărul acesta e nebun..." sînt cuvintele dv., profesore Wood, da ? Cuvinte care voiau să determine adunarea aceea de savanți să nu-mi dea ascultare. Și atunci, profesore, s-a ridicat un savant italian, Berlotti... cu o barbă colilie... care, rîzînd, a spus : „E timpul nostru liber, domnilor, e pauza noastră ; putem dispune de ea cum vrem... Eu zic să-l ascultăm !"

— Și v-am... ascultat ! ? spuse Wood.

— Da, m-ați ascultat. Dar la jumătatea referatului tot dv. v-ați adresat din nou sălii, incitînd-o să nu-mi mai dea ascultare : „E nebun, domnilor, n-auziți ce susține ? Folosirea genelor mumificate ! ! ! E nebun... Ne pierdem vremea cu un nebun ? !".

— Bine, dar aveam perfectă dreptate, iar ca președinte al juriului... Ei bine, cred că era de datoria mea să atrag atenția... să vă împiedic să continuați susținerea unor inepții în fața unei asemenea asistențe, să-mi fie cu iertare cuvintele.

Arlson zvicni din fotoliu, și Wood, luat pe neașteptate, tresări și se ridică și el.

— Aşa că...

— Inepţii, profesore, da? Ei bine, în acele clipe am jurat să vă ucid pe toţi. Pe toţi cei care m-aţi jignit în mod nejustificat. Am jurat să vă ucid ajutat tocmai de rezultatele experienţelor mele. Dar...

Wood simţi că cel din faţa sa era într-adevăr nebun şi o sudoare rece îi năpădi fruntea ; se retrase în spatele fotoliului.

— ...Dar voi fi plin de grijă faţă de omenire, profesore, şi ulterior am hotărît să nu ucid pe nici unul dintre voi fără a-i cere, în prealabil, ultimele mesaje ce are de adresat umanităţii...

Wood rîse. În sfîrşit se trezise, sau credea că s-a trezit din acest joc periculos la care se preta ciudatul său musafir, şi zise :

— Domnule Arlson... Dacă vă veţi ţine de cuvînt şi ne veţi ucide, aşa cum aţi ameninţat, ajutat de rodul experienţelor anunţate atunci, la Congres, uite, eu vă dau cuvîntul meu că nici măcar poliţia n-am s-o anunţ şi am să aştept, curios, să fiu ucis de asemenea vietăţi... imposibile !

Arlson se îndreptă spre uşă.

— Nu glumesc, Wood ! Aşadar, nu vreţi să-mi încredinţaţi nimic pentru perioada cînd nu veţi mai fi. Bine. Eu mi-am făcut datoria de a vă aviza. Salutare !

Străbătu cu paşi mari drumul către ieşire, apoi brusc se întoarse, se uită ţintă la profesor, fără să mai spună o vorbă, îşi luă cartea de vizită de pe birou şi ieşi.

3. MESAJUL

Wood tăia trandafiri în grădina din spatele vilei. Grădinarul, Gibbs, îl urma cu coşuleţul în care punea florile şi, din cînd în cînd, se minuna singur de rezultatele muncii sale :

— O, domnule profesor ! Dar petalele florii ăsteia sînt de o transparenţă !... Observaţi numai ce nuanţă de alb !... Şi ce parfum !... O, o adevărată splendoare !...

Wood rîdea.

— Mister Gibbs, eşti un adevărat îndrăgostit de munca dumitale ! Mă bucur. Şi să ştii că ai dreptate : florile acestea de trandafiri sînt într-adevăr frumoase !

Gibbs zîmbea fericit. Îl ştia pe profesor deosebit de zgîrcit cu laudele, şi faptul că acesta cedase totuşi şi-i apreciase florile îl măgulea.

Se îndreptau acum spre locul în care profesorul avea de gînd să încerce să cultive ciuperci, cînd ceva vîjîi prin aer şi căzu peste florile din coşuleţul purtat de grădinar. Era o săgeată din lemn grosolan cioplită. Vîjîitul ei îl auzise şi profesorul şi cînd o zări înfiptă în coş, cu un bileţel înfăşurat pe ea, rîse :

— Ia vezi, Gibbs, pesemne că e un bileţel de dragoste fie de la o admiratoare de-a mea, fie de la... Rîdea şi, cu foarfeca de tăiat trandafiri în mînă, arăta spre mesajul sosit într-un mod atît de curios. Şi, cum dumneata ai vreo treizeci şi ceva de ani mai puţin decît mine, încearcă dumneata întîi, îl încurajă profesorul.

Dar, cum nu împărtăşea de loc veselia profesorului, Gibbs desfăcu biletul cu mişcări repezi, curioase şi, cu ochii măriţi de nedumerire, i-l întinse lui Wood.

Wood luă biletul, îl citi şi apoi îl mai citi o dată cu glas tare :

— *„Tot nu v-aţi gîndit, profesore, să-mi încredinţaţi ceva? Mîine la ora aceasta, totul va fi prea tîrziu"*.

Fără să vrea, Wood se uită la ceas : era ora 17,30.

Apoi zări faţa grădinarului, teama care începea să i se zugrăvească acestuia în priviri şi se hotărî să rupă biletul.

— Prostii, Gibbs, cine ştie ce pierde-vară a făcut o glumă...

Şi intră în casă.

4. GIBBS E ACOSTAT

Omul se plimba de mai bine de un sfert de ceas prin faţa casei. Gibbs îl văzuse din camera lui. Şi cum întîmplarea din grădină îl mai ţinea încă sub vraja ei ciudată, iar el, Gibbs, mai îndeplinea şi rolul de portar, ieşi pe aleea mare, frumos prunduită, şi cu un mers agale o apucă spre poartă. Omul care-i atrăsese atenţia nici nu-l zări bine pe Gibbs şi se şi îndreptă spre acesta. Era un tip înalt şi nu prea, cu o faţă galben-măslinie, bolnăvicioasă parcă, şi cu un păr negru, lucios şi sîrmos care-i ieşea ici-colo de sub pălăria mare, mexicană. Purta o cămaşă colorată, în carouri, iar pantalonii săi de o culoare albastră spălăcită spuneau de ajuns despre proprietarul lor.

Omul se îndreptă, aşadar, spre Gibbs şi, cu un puternic accent străin, i se adresă în englezeşte. La început, Gibbs nici

nu înțelese prea bine ce i se spune. Supărat că străinul se apucase cu ambele mîini de grilele porții — gest ce i se părea prea din cale afară, ca o manifestare a unei familiarități de nesuportat —, își încordase toată atenția la ceea ce făcea omul și mai puțin la ceea ce spunea. De fapt străinul acesta ciudat se apucase de grilele porții în așa fel de parcă ar fi avut de gînd să sară gardul, sau să vadă cît de rezistente sînt grilele, sau mai știu eu ce; în orice caz nu trăda prin nimic dorința de a se adresa cuiva.

— Te rog să repeți tot ce-ai spus și... fii mai corect în pronunție, n-am înțeles nimic! îl repezi puțin Gibbs.

Străinul zîmbi — avea un zîmbet enigmatic, oriental, care-i uritea și mai mult chipul cadaveric și-i așternea în priviri o lumină ciudată, care te-nfiora. Ochii lui luceau și aveau o anume fixitate, încît, privindu-i, te cutremurai: parcă vedeai ochii unui mort.

— Domn este rugat spune mie: profesor întors din plimbare? Venit din servici? Profesor acas?

Vorbea ca un mecanism, și, indiferent de ceea ce spunea, privirea-i ciudată era aceeași, de parcă puțin i-ar fi păsat că întreabă despre purtările cuiva căruia i se cuvenea mai mult respect.

Furia lui Gibbs deveni subit vizibilă și antipatia sa pentru străinul acesta extraordinar de prost crescut îi pătrunse în cuvinte:

— Ia mîinile de pe grilaj mai întîi! Apoi fă bine și spune cine ești, de ce te tot învîrți pe aici de-un sfert de ceas și, la urma urmei, de ce mama dracului interesează pe-o ființă nenorocită ca tine persoana profesorului?!

Gibbs urmări efectul vorbelor sale pe figura omului, dar acesta rămase impasibil. Ca și cum nimic nu s-ar fi petrecut, îl auzi repetînd:

— Domn este rugat spune mie: profesor întors din plimbare? Venit din servici? Profesor acas?

În vreme ce repeta întrebările-i neghioabe, care-l scoseseră pe Gibbs din proverbiala sa liniște, măsliniul se apucă mai vîrtos de grilele de oțel ale porții, trăgînd de ele de parcă ar fi vrut, într-adevăr, să le încerce trăinicia.

Grădinarul îl văzu crispîndu-se tot și căutînd să lărgească distanța între grile — probabil în dorința de a se strecura înăuntru pe acolo — și, aplecîndu-se, ridică liniștit din po-

tecă furtunul. Îl îndreptă vizibil spre ciudatul vizitator şi, mai înainte de a apăsa pe declanşatorul de apă, îi spuse:

— Cară-te, că te-mbăiez de-or rîde şi curcile de tine! Întinde-o!

Dar măsliniul rămase mai departe indiferent. Şi, continuînd să tragă de grile, începu din nou cu pronunţatu-i accent mexican:

— Domn este rugat spune mie...

Grădinarul însă nu-l mai lăsă să-şi debiteze iar stupidele întrebări. Degetul său scăpără pe declanşator, şi jetul puternic de apă se izbi de pieptul necunoscutului, îl trînti la pămînt şi-l îmbăie bine, aşa cum Gibbs i-o promisese cîteva clipe înainte.

Mai întîi, zăpăcit, măsliniul se zbătu neputincios o vreme sub puhoiul de apă. Apoi se ridică şi, ţeapăn ca un somnambul, se îndreptă spre partea opusă a străzii. Pînă acolo nu răzbea jetul grădinarului, iar lui Gibbs, nu se ştie de ce, toată povestea începu să i se pară deosebit de ilară; izbucnind în rîs, pocind cuvintele ca şi nefericitul său interlocutor, i se adresă:

— Domn este rugat vină iar dacă baie plăcut... Şi-l privi pe străin, care, peste drum, se aciuise lîngă un gard, la fel de enigmatic ca mai înainte. Şi nebun să fie, încetă Gibbs să rîdă, şi tot s-ar comporta altfel după o baie rece şi neprevăzută. Dar ăsta parcă ar fi un robot! Ptiu!

Se întoarse cu spatele şi se apucă de stropit florile. Cel mult într-o jumătate de ceas avea să se întoarcă profesorul, şi grădinarul ştia că bătrînului îi plac florile imediat după ce-au fost udate. Gibbs parcă îl şi auzea spunînd ca de obicei: „Florile rîd, nu altceva, Gibbs! Rîd de fericite ce sînt că au primit o băiţă..." Era o bucurie copilărească, dar a cărei manifestare îl încălzea pe Gibbs mai mult decît o laudă meşteşugit aruncată, sortită să-l flateze. Se obişnuise, de zece ani de cînd era la profesor, cu felul acestuia de a-l lăuda. Profesorul aprecia întotdeauna calitatea lucrului făcut şi nu pe cel care-l înfăptuise. Aşa era el, şi lui Gibbs i se părea chiar că este mai bine, că omul care primea, indirect, laudele profesorului avea o dublă satisfacţie: pe aceea că a scos din mîinile sale un asemenea lucru şi pe aceea că *el*, şi nu altcineva, e cel care l-a făurit.

Terminase de udat florile şi, întorcîndu-se iarăşi la poartă să închidă apa, îl zări din nou pe nefericitul „îmbăiat" tră-

gînd cu năduf de cele două grile centrale ale porții. Exasperat, Gibbs uită că are furtunul în mînă. Se repezi la poartă și lovi cu sete, cu foarfeca de tăiat trandafirii, degetele îndrăznețului crispate pe grile.

Omul își dezlipi la repezeală mîinile de pe gard și se retrase cu un pas, dar numai atît : nu-și manifestă în nici un fel durerea ce trebuie s-o fi simțit și nici nu i se zugrăvi, în vreun fel oarecare, în priviri mirarea pentru cele întîmplate.

Aceasta spori furia lui Gibbs, potolită pentru un moment de retragerea omului, și-l făcu să răsucească cheia în poartă și s-o deschidă. Măsliniul îl aștepta, țeapăn, privindu-l așa cum Gibbs se obișnuise deja și neschițînd vreun gest anume. Părea că cineva îl hipnotizase și-l lăsase astfel, prostit, în mijlocul drumului.

Cînd ajunse lîngă străin, Gibbs ridică foarfeca să-l mai izbească o dată ; pe neașteptate însă, măsliniul se repezi la el și în mîna lui luci un *casse-tête*, cu care îl izbi în moalele capului. Ca un sac de paie Gibbs se grămădi pe trotuar.

5. MOARTEA

Mașina zăbovi puțin în fața porții, apoi se auzi claxonul ei ca un clinchet de clopoțel. Și din nou, după o scurtă vreme, cauciucurile ei fîșiiră ușor pe prundiș. Apoi încetară. Se mai auzi doar portiera pocnind ușor, și după o clipă profesorul păși pragul vilei. Privirea sa contrariată spunea că ceva nu-i în regulă.

Se duse pînă în sufragerie, zări masa neașezată și, mirat, strigă menajera :

— Miss Lange ! Miss Lange ?!...

Ceva foșni dincolo de ușă, pe coridorul spre bucătărie, și, bănuind că miss Lange a auzit chemarea sa și vine, profesorul se așeză greoi într-un fotoliu. Era obosit. Lucrase toată dimineața, și, colac peste pupăză, cînd să plece, pe scările institutului a fost din nou acostat de domnul acela care-l vizitase într-un chip atît de ciudat, răscolind amintiri ce păliseră de mult.

— Tot n-aveți să-mi încredințați nimic, profesore? se strîmbase omul la el.

Vru să-l repeadă, apoi cutreieră piața cu privirile, căutînd un polițist să-i încredințeze pe obraznicul și bizarul personaj, dar, cum se întîmplă adesea, nu zări pe nimeni.

Atunci i se adresă nepoftitului :

— Sînteţi ciudat de... nepoliticos, domnule. Din nou mi-apăreţi în cale ?!

Necunoscutul zîmbi :

— Din nou, profesore. Nu-mi dă pace conştiinţa că peste o oră nu veţi mai fi o ființă vie, iar eu nu mă aflu încă în posesia ultimelor dv. cercetări, pe care, desigur, doriţi să le lăsaţi omenirii.

— Ştiţi că ceea ce spuneţi, domnule, v-ar putea duce în faţa unui complet de judecată ?... Pentru ameninţare şi şantaj ?

Necunoscutul zîmbi iarăşi :

— N-aveţi martori, domnule profesor. Sînteţi o personalitate, ce-i drept, dar numai spusele dv. n-ar fi de ajuns. Şi apoi la ce v-ar ajuta ? Tot veţi muri. V-am spus doar de rîndul trecut : aţi fost condamnat şi veţi pieri. Asta-i tot. Nimeni şi nimic nu va împiedica executarea sentinţei date. Dar să nu pierdem vremea ; vă repet : n-aveţi să-mi încredinţaţi nimic ?

Pentru întîia oară după lanţul întîmplărilor cu acest necunoscut, profesorul începu să se teamă. Pentru întîia oară observă, neliniştit, că siguranţa din vorbele omului din faţa sa nu-i pur şi simplu siguranţa inconştientă a nebunului... Şi tot pentru întîia oară se gîndi că s-ar putea ca ameninţarea năstruşnicului personaj să se împlinească.

Căutînd să scape de acest insolent, spuse :

— N-am vreme de pierdut, domnule ! Şi fii atent : de-aici voi merge direct la poliţie. Bună ziua, domnule !

Se urcă în maşină şi porni. Îi plăcea să conducă singur. Colegii chiar îl întrebau : „De ce nu ţii un şofer ?" Dar Wood prefera să nu răspundă. Ce să fi spus ? Că nu-i place să fie cu cineva în maşină pe drumul de la institut la vilă ? Că-i place să rămînă singur cu gîndurile sale şi că, de fapt, totul i se sedimenta în memorie în aceste cîteva minute cîte făcea de la institut acasă ? N-avea rost...

Uşa dinspre bucătărie se deschise uşor şi un individ cu o faţă grotescă, măslinie, cu case-tête-ul cu care-l lovise pe grădinar încă în mînă, se îndreptă spre profesor. Instinctiv, Wood se ridică. Privi ciudata apariţia şi, mai înainte să apuce el să rostească vreun cuvînt, măsliniul începu să întrebe :

— Domn este rugat spune mie : profesor întors din plimbare ? Ve...

Uimit, năucit de ceea ce i se înfățișa ochilor, profesorul răspunse automat:

— Da, eu sînt profesorul. Profe...

„Profesorul Wood“ mai voise să adauge cînd măsliniul se prăbuși asupra lui și casse-tête-ul îl izbi necruțător în cap.

Wood căzu înapoi în fotoliul în care, numai cu o clipă înainte, o așteptase zadarnic pe miss Lange.

Măsliniul îl așeză în poziție normală, se dădu apoi cîțiva pași îndărăt și-l examină o clipă cu privirea. Era bine. Se întoarse și, de după cel de-al doilea fotoliu din încăpere, trase un arc și o săgeată. Armă arcul puternic, din bambus, ochi și trase. Săgeata zbîrnîi ușor, ca o albină prin aer, și se înfipse în pieptul lui Wood, în partea stîngă. Un val de sînge i se revărsă profesorului pe cămașă, se prelinse pe pantaloni și pe fotoliu, se lăți pe podea. Capul îi căzu greu pe umărul stîng și o spumă rozalie îi înflori pe buze.

Măsliniul privi o vreme la victima sa, apoi se apropie, îl examină cu același aer indiferent cu care făcea totul, își luă arcul și ieși.

6. AL DOILEA CONDAMNAT

Profesor Mortimer — Theodor Robert Mortimer terminase partida de golf. Olandezul van Evers îl bătuse și, poate de amărăciunea înfrîngerii, poate din cine știe ce altă pricină, profesorul simțise nevoia să șadă. Se lungise într-un șezlong pe terasă și, prefăcîndu-se că a ațipit, ca să fie lăsat în pace, rămase într-o dulce și odihnitoare amorțire. Copacii fremătau la cîțiva pași de el și norișorii negri, care alergau deja bezmetici pe cerul pînă atunci senin, prevesteau ploaia. Un chelner se apropie cu pași ușori de șezlongul bătrînului savant. Ținea în mînă o sticlă de whiski englezesc — „Ballantines“ — și, pe o tavă argintie, un pahar. Se opri o vreme lîngă Mortimer, dar cum savantul nu schiță, ca de obicei, gestul cunoscut, să-i toarne, chelnerul se îndepărtă. Și abia intră el în restaurant, că afară se dezlănțui ploaia. Era o ploaie repede, cu picuri mari și într-o clipă pămîntul se acoperi cu o pînză neliniștită de apă.

— Plouă strașnic, le spuse chelnerul confraților săi care stăteau lîngă bar, plictisiți, în așteptarea clienților.

Unul căscă lung, fără nici o jenă și, îndreptîndu-se spre fereastră, bolborosi:

— Mi-e somn al dracului... Aseară am fost cu Rozi, am făcut-o lată și acum pic de somn...

Privi prin geamul uriaș cum plouă, apoi se uită la Mortimer, rămas neclintit în șezlong, pe terasă. Figura aspră a bătrînului, cu nasul mare, cărnos, cu pleoapele grele închise odihnea galbenă și nepăsătoare; părul alb, puțin cam lung, atîrna peste speteaza șezlongului, iar picioarele masive ale savantului, cu pantalonii cadrilați de golf, se propteau comod pe-un fotoliu.

— Fericit Mortimer al tău, Robert, se adresă de astă dată colegului său, doarme unde-i vine și cînd îi vine. Pun pariu pe 10 dolari că și la institut... sau la Universitate... sau la laborator... dacă i se face somn se-ntinde și, gata, a și adormit.

Căscă iar, prelung.

— ...Pe cînd unui pîrlit ca mine nu-i este îngăduită voluptatea aceasta nevinovată. Iar el, uite, a tras o dușcă de whiski, ca de obicei, și acum sforăie.

Robert, chelnerul negru, se apropie și el de fereastră.

— Ba n-a tras nici o dușcă ca *de obicei*... Se vede că bătrînului i-a fost tare somn ori poate că l-a moleșit grozav ploaia asta...

Căscă și el.

— M-am molipsit de la tine, Mac.

— Se vede, rîse Mac. Numai că eu...

Mac tresări, se ridică pe vîrfuri și-și propti nasul de sticla ferestrei. Privi o vreme atent în grădină, apoi reveni la poziția dinainte și, plescăind nemulțumit din limbă, spuse:

— Să mă ia dracu' dacă mai pierd vreo noapte! Facă Rozi ce-o ști! Am început să văd năluci. Chiar acum mi s-a năzărit că e cineva în grădină, între boschete!

— Cred că ai dreptate, Mac; nu mai pierde nopțile, altfel riști să... Și făcu un gest semnificativ lîngă tîmpla lui Mac. Da, da, asta riști! Și începu să rîdă.

Mac rîse și el, apoi se duse la bar și, turnîndu-și un whiski din sticla bătrînului, îl sorbi dintr-o dată.

— N-are gusturi rele bătrînul, Robert! făcu el, mulțumit. „*Ballantines*" e o marcă pe cinste și mi se pare că-i vine direct din Anglia, nu?

Robert aprobă dînd din cap. Apoi ieşi pe terasă, coborî cîteva trepte şi, după ce privi o vreme cerul, se întoarse :

— Ploaia a stat, Mac, dar terenul nu mai e bun de golf. Aşa că azi...

— Relache... rîse strîmb Mac.

Oberchelnerul şi directorul clubului tăifăsuiau la o masă şi mîna directorului înscria într-o hîrtie cifre după cifre. Pregăteau meniul pentru banchetul de a doua zi : d-l Mortimer împlinea 65 de ani şi prietenii aveau să se bucure de sărbătoarea aceasta la masa lui.

Cînd sfîrşiră, se ridicară şi oberchelnerul îi atrase şefului atenţia :

— Ploaia a stat, domnule director.

Directorul era un omuleţ gras şi chel, cu părul şi faţa roşcată. Era îmbrăcat în negru, şi cămaşa albă, cu guler tare, scotea şi mai mult în evidenţă stacojiul pielii. Se îndreptă spre terasă şi, încă înainte de a păşi pragul, îl zări pe bătrînul Mortimer în şezlong ; faţa lui se făcu dintr-o dată şi mai stacojie :

— Robert ! răcni el de se cutremurară ferestrele. Robert, cum de-ai putut să-l laşi pe domnul Mortimer aşa, fără un pled, ceva... ? !

Apoi se îndreptă, bodogănind, spre terasă şi, cu un mers lin, greu bănuit la un om rotofei ca el, se apropie, cu lista meniului pentru a doua zi în mînă, de şezlongul bătrînului.

Tuşi uşor, mişcă un scaun, dar, cum bătrînul savant nu dădu vreun semn că s-ar fi trezit, directorul se impacientă. Voia o aprobare grabnică a meniului — oricum, alimentele trebuiau neîntîrziat comandate — şi savantul nu se mai trezea.

Directorul nu discutase de prea multe ori cu Mortimer, dar acestuia îi mergea numele că e taciturn şi omuleţului nu prea îi venea la îndemînă să-l trezească. Îşi luă totuşi inima în dinţi :

— Domnule profesor, îl atinse el uşor, însă profesorul nici nu clipi.

Directorul înconjură şezlongul, dar cînd ajunse în spatele bătrînului zări o bucată de lemn cu penaj la capăt înfiptă în pînza şezlongului şi poate chiar în spatele savantului. Lemnul era atît de bine ancorat încît nu căzu atunci cînd di-

rectorul se lovi de el. Tresări şi, fără să-şi dea seama ce face, strigă cu vocea lui piţigăiată :

— Domnule Mortimer! Domnule Mortimer!! şi-l zgudui bine pe savant.

Zadarnic.

La strigătele alarmate ale directorului, alergară într-un suflet Robert şi Mac.

— Ce s-a întîmplat, domnule director?

— Profesorul Mortimer... o săgeată...

Mac apropie o tăviţă argintie de buzele bătrînului. Nici o abureală.

Mortimer era mort.

7. INSPECTORUL DUX

Stătea la o masă, într-un colţ ferit al barului. Avea 52 de ani, treizeci de ani de serviciu în poliţia criminală şi o grămadă de afaceri dintre cele mai încurcate, pe care le rezolvase ca nimeni altul. Dacă n-ar fi fost atît de bun prieten cu Bacchus, ar fi ajuns de mult inspector-şef. El însă, de cîte ori nu prea avea ce face sau, dimpotrivă, avea prea mult de lucru şi voia să se limpezească cu el însuşi — cum îi plăcea să spună —, venea şi se înfunda aici, la „*Rumba*", barul acesta cu aspect evident de tavernă. Îl cunoşteau toţi şi-i cunoştea pe toţi. Aşa că ori de cîte ori venea aici — şi venea destul de des —, obişnuiţii localului ştiau cu precizie că dacă nu într-o zi, atunci negreşit în trei sau patru închisoarea oraşului avea să găzduiască pe autorul ultimului furt sau omor.

Acum Dux era la al şaselea pahar de whiski şi desenase pe un colţ de ziar o grămadă de semne cabalistice. Între acestea se puteau deosebi, mai mici sau mai mari, o mulţime de săgeţi de diferite tipuri. Dux le măsura din ochi — pentru a cîta oară? — cînd picolul de la bar sosi în fugă să-l anunţe că domnul sergent Fooller îl ruga să vină urgent la telefon.

Se sculă alene, se îndreptă spre telefon, dar abia făcu doi-trei paşi şi se întoarse deodată, parcă abătut de un gînd. Se opri în picioare la masa unde stătuse şi ochii lui începură să privească din nou cu o sporită atenţie desenele făcute în dimineaţa aceea. Şi poate ar mai fi stat aşa cine ştie cît dacă picolul nu s-ar fi reîntors, alarmat, să-i repete inspectorului că domnul sergent Fooller îl roagă să poftească urgent la telefon.

— Bine, o să vin... făcu Dux.

Dar picolul o mai pățise, așa că ținu să-i precizeze lui Dux :

— Domnule inspector, sergentul Fooller mi-a promis o chelfăneală strașnică dacă nu mă întorc la telefon cu dv.

Dux rise :

— Serios ? Așa a zis ? Spune-i domnului sergent că bătaia este pedepsită de lege...

Se îndreptă totuși către bar și luă receptorul. Imediat auzi glasul lui Fooller.

— Domnul inspector ? Vă telefonez de la Clubul „Parizian".

Dux căscă plictisit :

— Da, și ? Doamna Lommer, soția directorului, a luat iar luminal ?

Fooller izbucni nemulțumit în receptor :

— Nu, domnule inspector. Ceva mult mai grav. Savantul Mortimer a fost ucis cu o săgeată.

— Cu o săgeată ? ! lăsă Dux să-i scape. Apoi rămase o clipă mut de mirare.

Cei din local făcură deodată liniște, și o mulțime de capete se întoarseră spre bar. Dux zări mulțimea de ochi care îl fixau și se dezmetici.

— Bine, vin acolo. Da, acum.

Nici nu se mai întoarse să-și ia pălăria. O porni așa.

Un gazetar de la „Night" îi ținu calea :

— Ceva nou, domnule inspector ? Ați pomenit de o săgeată ? ! Din nou o crimă în genul asasinării lui Wood ?

Dar Dux îi tăie avîntul cu un gest scurt :

— N-am timp.

Și se aruncă în limuzina sa neagră, mare, care demară brusc.

Copacii se înșiruiau milităreşte în dreapta și în stînga mașinii, care zbura pe autostradă. Indicatorul de viteză arăta aproape o sută de mile la oră, dar Dux nici pomeneală să încetinească. Cînd și cînd scotea de la piept un mic furtun galben și-și vîra unul dintre capete în gură. Sugea. Era invenția lui — *„aparatul Dux"*. Celălalt capăt al furtunului se pierdea în interiorul costumului într-un recipient plat cu whiski. Aparatul devenise de acum cunoscut. Colegii rîdeau.

Dux rîdea şi el cînd i se vorbea de „invenţia“ sa. Numai şeful n-a rîs cînd i s-a spus despre noua ispravă a lui Dux. L-a chemat la el în birou şi l-a poftit să şadă. Dux a bănuit imediat de ce a fost chemat. Mai ales cînd l-a văzut pe şef foindu-se încurcat pe scaun, neştiind cum să înceapă discuţia. Îi era penibil. Şeful, om subţire, nu prea se vîra în sufletele subalternilor; mai ales în ale celor capabili, pe umerii cărora se afla întreaga tevatură poliţienească. Or, Dux era tocmai unul dintre aceştia, care duceau greul, şi pe care şeful îi aprecia şi îi respecta.

Dux rîse în sinea sa de încurcătura şefului; ca să-l ajute, făcu să-i apară ciudatul furtun din care trase cîteva înghiţituri. Şeful îl privi disperat.

— Ce-i acela, Dux?

— Un furtun, rîse Dux, nu se vede?

— Şi... şi pentru ce e... la ce îţi foloseşte?

Dux rîse din nou. De astă dată din toată inima.

— Nu te mai preface, *boss*! (Aşa îi spunea el şefului, cu care se cunoştea de atîta amar de ani şi cu care fusese prieten nedespărţit cîtă vreme acesta rămăsese becher). Dă-o-ncolo de treabă, Nick, doar pentru asta... pentru furtunul acesta miraculos m-ai chemat, ce dracu'! Intră în subiect şi zi-mi ce ai pe inimă! Nu mă supăr. Hai!

Şeful izbucni:

— Azvîrle tubul, furtunul... aparatul ăsta, Dux, că nu ştiu ce-ţi fac! Ce dracu' ţi-a venit? Ştie o lume că înfunzi barurile zile în şir, că bei într-una... Nu-ţi ajunge? Inventaşi acum şi blestemăţia asta?!

Dux rîse iar şi şeful se înfurie de-a binelea.

— Şi mai astîmpără-te odată, nu mai rîde ca prostul!...

Nick se ridică şi începu să se plimbe, stacojiu de supărare, prin birou:

— Adineauri am fost chemat la telefon de Malletti, patronul lui „Night“. Ştii ce mi-a spus?

— Că are să scrie în fiţuica lui despre „aparatul Dux“.

— Exact.

— Şi?

— Cum „şi“?

— Ce i-ai răspuns?

— L-am rugat să nu scrie. S-a comportat însă atît de

obraznic că îmi venea să-l fac porc. M-a lăsat să înţeleg că îmi face un hatîr, că...

— Las-o-ncolo, Nick. Doar nu mai ai 25 de ani, ai şcoala vieţii, ce naiba? Nu trebuia să-l rogi pe porcul ăla. Auzi? Lasă-l să scrie!

— L-aş fi lăsat eu în alte împrejurări, dar acum... De cînd cu asasinarea profesorului Wood... Înţelegi? Lumea o să zică...

— Lasă-l să scrie, Nick! Ce-o să zică lumea! Lasă-l să scrie! În definitiv, Dux nu-i un fitecine, nu? şi rîse iar.

— Ai îmbătrînit, Dux, şi tot copilăros ai rămas. Nu uita că te apropii de vîrsta pensionării, iar ca stagiu în poliţie poţi cere de pe acum să fii pensionat. Vrei să te cuprindă brusc „dorinţa" aceasta, Dux?

Inspectorul se ridică şi el. Nu mai rîdea. Cute aspre i se adunară în jurul gurii, la colţurile ochilor, pe frunte. Se gîrbovise dintr-o dată şi păşea gînditor prin birou, tîrşîit, bătrîneşte.

Într-un rînd se opri lîngă scaunul lui Nick şi-l bătu pe umăr prieteneşte. Faţa i se destinse iar, recăpătîndu-şi aspectul ei tineresc, energic.

— N-ai nici o grijă, Nick. Încă puţin şi pun eu capăt afacerii ăsteia cu săgeţile... Cît priveşte „invenţia" mea, şi rîse iar, ce să-i faci!? Ia-o şi tu în glumă. Iar celor din jur explică-le tot în glumă: Holmes avea mania pipei, Dux o are pe aceea a whiskiului... Ei, ce zici, merge?

Şeful se ridică. Era mai vesel.

— Eşti un drac bătrîn, Dux. Bine, o să văd ce pot face. Dar fii atent, băiatule, şi descurcă odată iţele nebulosului asasinat al lui Wood. Vezi, poate afli ceva discutînd cu grădinarul profesorului încă o dată.

Dux surîse la amintirea discuţiei din biroul şefului. Puse furtunul „aparatului" la loc, în buzunar, şi viră scurt la stînga, pe o alee cu castani. Drumul îngust dură puţin, şi inspectorul îşi opri maşina lîngă cea a poliţiei, cu care sosise sergentul Fooller.

Sergentul era pe terasă. Îi ţineau tovărăşie chelnerul Robert — cu faţa neagră şi grasă, lucioasă de transpiraţie — şi directorul cel bondoc.

— Hello, Fooller! Hello, mister Lommer! Hello, Robert! îi salută Dux.

Îi cunoștea pe toți cei de față. Pe director îl cunoscuse ultimul, cînd cu accidentul cu luminal al doamnei Lommer, iar pe Robert îl știa de la barul *„Îngerul de aur"*, unde negrul servise un șir de ani.

Fooller îl puse în grabă la curent cu cele petrecute. Apoi Dux îi privi lung pe cei de față și, parcă sfidîndu-i, scoase iar furtunul aparatului său și sorbi cu nesaț.

— V-aș ruga foarte mult, li se adresă el, să părăsiți pentru cîteva clipe terasa. Și pe dumneata, Fooller ! — îl concedie el și pe sergent. Și cînd îi văzu plecați începu să-l examineze pe Mortimer.

Săgeata se mai afla încă înfiptă în spatele omului și Dux o clătină puțin să vadă cît de mult pătrunsese în trupul celui asasinat. Căută apoi pe jos urme de sînge, dar nu erau. Ploaia spălase tot. Îl strigă pe Robert și negru se înființă imediat.

— Robert, îl rugă inspectorul, fii bun și adu-mi o sfoară nu prea groasă. Dar repede !

Robert dispăru îndată și peste puțin se întoarse cu ceea ce i se ceruse.

Prin fereastră, directorul Lommer privea cu interes îndeletnicirile ciudate ale lui Dux. Lîngă el, fremătînd nervos, se afla Fooller. Priveau amîndoi cum Dux, cu ajutorul negrului, prindea de speteaza șezlongului sfoara cerută. Apoi întinseră sfoara, paralel cu săgeata, spre parc.

Lommer nu se putu abține și remarcă :

— Ciudat om inspectorul dumitale, mister Fooller. Acum de ce s-o fi ajutînd el cu negrul și nu cu dumneata ! ?

Fooller îl privi pe sub sprîncene, apoi lăsă să-i scape, înciudat, printre dinți :

— Te bănuie pe dumneata, mister Lommer, și m-a lăsat să te supraveghez ! Și privi să vadă efectul răspunsului său.

Omulețul se făcu alb la față și începu să se bîlbîie cu vocea lui pițigăiată :

— Ce-ce ați spu-spus, mi-mister Fooll-ller ?

Dar Fooller era și el contrariat de purtarea lui Dux. Așa că, ceva mai potolit, îl rugă pe director :

— Vă rog, nu vă impacientați, că se va lămuri totul îndată.

(CONTINUARE ÎN NUMĂRUL VIITOR)

POŞTA REDACŢIEI

LOZNEANU STELIAN (Dorohoi) Povestirea dv. e încă prea schematică, reprezentînd de fapt un amalgam de locuri comune, de naivităţi şi de idei neverosimile (finalul). Dacă ţinem însă seama că a fost scrisă de un elev în clasa a X-a, ea poate fi considerată ca fiind un exerciţiu necesar şi încurajator.

CONSTANTIN PASCU (Cluj) În afara unor observaţii de amănunt pe care vi le vom comunica într-o scrisoare, schiţa dv. în care polemizaţi cu Wells ni se pare interesantă, deşi nu sîntem de acord cu punctul dv. de vedere. Ideea călătoriei în timp imaginată de scriitorul englez este, după opinia noastră, o idee fecundă măcar pentru literatura ştiinţifico-fantastică, deşi ar exista şi unele temeiuri ştiinţifice care ar pleda în favoarea ei (după cum vom arăta într-un număr viitor al Colecţiei). Nu tot ceea ce astăzi pare imposibil rămîne ca atare şi în viitor. O dovedeşte altă idee wellsiană — cavoritul, care a fost socotit pur şi simplu absurd pînă cînd savanţii au intuit existenţa gravitonilor.

FLORIN PATAPIE (Iaşi) Ceea ce ne-aţi trimis nu e rău ca început. Aşteptăm să vedem cum vi se va dezvolta talentul.

VICTOR ŞTEFĂNESCU (Costineşti) Fantezia dv. remarcabilă nu e întrecută decît de graba cu care doriţi să vă exprimaţi, de unde o acţiune pasionantă invadată de hăţişurile unui stil prolix, de o claritate aproximativă şi adesea stîngaci. Merită să reflectaţi şi la faptul paradoxal că sînteţi mai convingător cînd abordaţi episoadele misterioase din antichitatea Egiptului decît atunci cînd vă ocupaţi de problemele mai reale ale unei anticipaţii moderne. De altfel, deznodămîntul ales de dv., deşi aşa trebuie să fie în general, lasă totuşi, tot din pricina grabei cu care l-aţi expediat, impresia unei soluţii „Deux ex machina". Vă vom comunica într-o scrisoare observaţiile noastre de amănunt.

SOCACIU ADRIAN (Braşov) După cum doriţi, în curînd veţi avea prilejul să citiţi în colecţie lucrări de Wells şi Lem. Ne puteţi trimite povestirile dv. dactilografiate la două rînduri, pe o singură parte a filei, în cîte două exemplare.

GELU TUDORONIU (Sibiu) Lucrarea dv. „Sfîrşitul piraţilor cosmici" este scrisă cu un anumit nerv epic, ceea ce dovedeşte că aveţi talent, dar acţiunea povestirii se desfăşoară confuz şi haotic. În ceea ce priveşte tema aleasă, dv. n-aţi făcut decît să proiectaţi în Cosmos nişte obişnuite şi terestre aventuri pirapereşti.

DUMITRU SPRÎNCEANĂ (Galaţi) Paginile pe care ni le-aţi trimis ne-au edificat asupra posibilităţilor dv. literare. Fiind bîntuit de mari probleme filozofice (ceea ce pentru orice scriitor constituie un mediu fecund), dv. aţi reuşit să scrieţi un eseu (poate cam prea retoric). Acţiunea propriu-zisă a „romanului" e însă anemică.

Vă propunem să vă limitați la început la genul scurt, iar ideile filozofice să apară firesc în acțiune.

STOICA DAN (com. Ghirdoveni) Povestirea „Gana" denotă aceleași deficiențe pe care le-am menționat tov. Gelu Tudoroniu. Dacă „Sfîrșitul piraților cosmici" are o acțiune mai antrenantă decît „Gana", lucrarea dv. dovedește în schimb o mai mare atenție (deși încă insuficientă) pentru stil.

NICULICI ION CONSTANTIN (Drăgănești), ION VANGHELE (Ploiești), ION DOBRESCU (Cîmpulung-Muscel) Deocamdată n-ați reușit să ieșiți din șabloanele genului. Mai încercați.

POȘTA CITITORILOR

Unii cititori ne propun să publicăm nu numai adresele acelora care au fascicule ale Colecției în plus, dar și pe ale celor cu broșuri în minus. Deoarece numărul acestora din urmă este foarte mare, cuprinzînd pe toți noii prieteni ai publicației noastre, ne vom limita și de acum înainte să-i semnalăm doar pe cei care au numere în plus. Altminteri, ar însemna să răpim din fiecare fasciculă cîteva pagini, ceea ce, firește, n-ar fi în interesul nimănui.

FRED LEINWEBER, București-6, Aleea Zinelor 18, Bloc B, scara B, et. II, ap. 27 (are în plus numerele 1, 4, 5, 15-83, 150, 179-281).

CERGĂ VIOREL, Craiova, str. Reforma Agrară 1 A (are în plus numerele 5-14, 17, 18, 20, 78).

LIVIU ȘUTEU, Brașov, str. Uranus 10, Sc. B, ap. 11 (60, 73, 75, 84, 102, 106, 181, 187, 264).

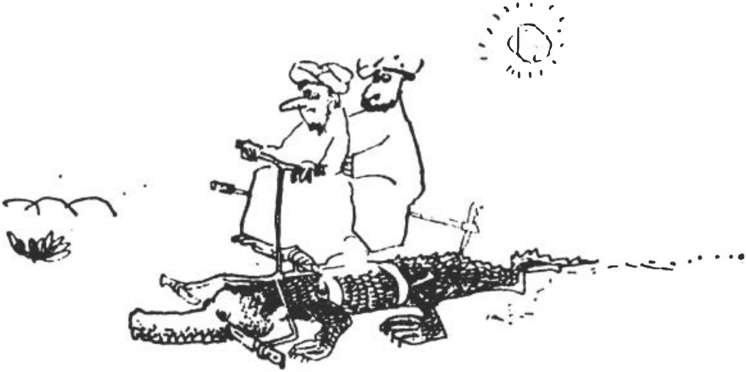
DUMITRU VASILICĂ, Botoșani, str. Marchian 68, Bl. A-7, Sc. B, ap. 16 (1-2, 4-282).

Stercofonie... programul 1 și 2.

YOLANDA BANCU, București, str. 13 Decembrie, nr. 12, et. I, ap. 8, tel.: 55.37.96 (1-284).

IOAN DRAGOI, com. Vulcan, nr. 273, Brașov (18, 21 în 2 exemplare, 22-24, 37, 43, 55, 97, 118, 126, 129, 138, 146, 216, 225, 229, 240, 242, 257, 258, 274).

Crocomobilul

de **NICOLAE AŞCIU**

DE AZI ŞI DE DEMULT

Primul miting de aviaţie a avut loc în România la 18 octombrie 1909. Pe hipodromul Băneasa a evoluat atunci, între alţii, şi celebrul pilot şi constructor de avioane Louis Blériot, invitat special cu acest prilej.

★

În Japonia s-a construit un obiectiv fotografic cu focarul situat la o distanţă de 5 200 mm. Cu ajutorul acestui obiectiv se poate fotografia un om aflat la o distanţă de 5 km de aparat.

★

Gheţarii din Norvegia, care în trecut scădeau in înălţime cu un centimetru pe an, din 1962 au început să crească. În 11 luni înălţimea lor a crescut în medie cu circa 1,20 m.

★

În 1486, portughezul Bartolomeo Diaz a descoperit în partea de sud a Africii un cap care intra adînc în mare. El l-a numit Capul Furtunilor. Mai tîrziu i s-a spus Capul Bunei Speranţe.

La Capul Bunei Speranţe, corăbiile se opreau ca să-şi completeze rezervele de apă. Atunci navigatorii care plecau în India lăsau la mal, sub o piatră mare, diferite scrisori. Corăbiile care se întorceau în Europa ridicau scrisorile şi le împărţeau celor cărora erau adresate.

Piatra care a servit drept prima

cutie poştală se păstrează şi astăzi.

★

În 1832, un „autobuz" făcea curse între Londra şi Birmingham. El avea 50 de locuri: 28 pe acoperiş şi 22 în interior. La o distanţă de 100 de paşi în faţa vehiculului mergea un om care ţinea ziua un steguleţ roşu, iar noaptea un felinar cu care semnaliza pentru a atrage atenţia pietonilor asupra... primejdiei.

★

În oraşul Ispahan din Iran se află o geamie străveche cu minarete înclinate. Aceste turnuri de cîte 15 m înălţime se clatină foarte uşor de îndată ce cineva începe să urce pe scara în spirală. Dar cel mai interesant este că se leagănă nu numai minaretul în care urci, ci şi celălalt, chiar dacă în momentul acela nu se află nimeni în el.

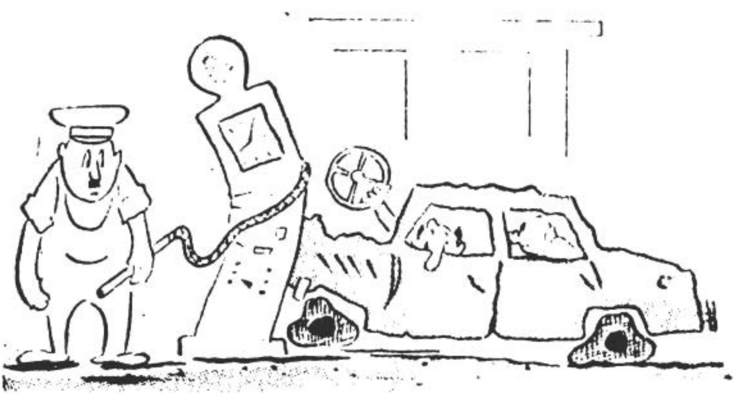
Enigma minaretelor din Ispahan a atras atenţia inginerilor şi arhitecţilor angajaţi să restaureze geamia. Pentru a dezlega taina, ei au ascultat pietrele din construcţie cu cele mai perfecţionate aparate acustice. Enigma a rămas însă nedezlegată.

★

Nava engleză de cercetări „Discovery" a efectuat o serie de cercetări geofizice pe fundul Mării Roşii. Printre altele, specialiştii au descoperit la o adîncime de 2 000 m un curent de apă caldă cu o temperatură de cca. 40°C. Oamenii de ştiinţă consideră că originea acestei termocentrale submarine ar fi existenţa unui mare număr de crăpături pe fundul mării prin care căldura din adîncul Pămîntului se împrăştie în jur. Aceasta contribuie la deplasarea energică a magmei de sub continentul african. Din această cauză, Peninsula Arabică se depărtează în fiecare an de Africa cu cca. 1 cm. De la apariţia omului pe Pămînt — perioadă infimă în istoria planetei noastre — Africa şi Asia s-au depărtat una de alta cu peste 10 km.

★

O uzină din Birmingham a reuşit să fabrice tuburi trase din aluminiu cu diametrul interior de 3 microni şi pereţii de 1/10 mi-

— Vă rog să trageţi în faţă că nu ajunge furtunul.

de C. TABACU

croni. Un milion de asemenea tuburi încap într-un degetar, iar dintr-o tonă de aluminiu se poate obține o lungime, de astfel de tuburi, egală cu distanța dintre Pămînt și Lună.

★

În gara Waterloo din Londra au fost instalați roboți care răspund la diferite întrebări puse de călători în legătură cu mersul trenurilor. Robotul a fost astfel construit încît să poată răspunde la peste 120 de întrebări. La numai șapte secunde după ce pasagerul a pus întrebarea, el primește răspunsul imprimat de un carton.

★

Pe aeroporturile mari au fost introduse săli de așteptare mobile, din care pasagerii intră direct în avion. Sala, în formă de autobuz, cu dimensiunile de 17×4,8 m și o greutate de 34 de tone, este instalată pe un șasiu cu roți. Înălțimea sălii poate fi reglată. Sala-autobuz este pusă în mișcare de două motoare de cîte 170 C P. În ea funcționează un bufet și o cabină pentru personalul de servire.

Citiți în numărul viitor al Colecției povestirea lui

JEROME K. JEROME

„Un cavaler desăvîrșit"

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

COLECȚIA
CLUB Povestiri
ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

● ● OCTOMBRIE 1966

PREȚUL 1 LEU | 41007